9.10.2025

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Timo Kontio, toiminnanjohtaja
Miikka Piiroinen, asiantuntija

Lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026 (HE 99/2025 vp)

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry kiittää sivistys- ja tiedejaostoa mahdollisuudesta lausua hallituksen talousarvioesityksestä vuodelle 2026. Into keskittyy lausunnossaan pyynnön mukaisesti nuorisotyön keskeisiin painotuksiin ja kipupisteisiin. Into tarkastelee erityisesti etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan rahoitusta ja sen muutosten vaikutuksia.

Hallitusohjelman kirjaukset, esityksen tavoitteet ja nuorisotyön rahoitus

Hallitusohjelmassa todetaan, että ”nuorten syrjäytyminen ja pahoinvoinnin kasvu ovat yhteiskuntamme suurimpia haasteita”. Into on tästä täysin samaa mieltä. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että ”Hallitus panostaa ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, kuten etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajoihin sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen molemmilla kansalliskielillä ja saamen kielillä. Erityisesti kiinnitetään huomiota eri syistä haavoittuvimmissa asemissa oleviin nuoriin.”. Into pitää tätä hyvänä kirjauksena.

Talousarvioesityksessä nuorisotyön määrärahoihin ehdotetaan 70,54 miljoonaa euroa, joka on noin 300 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2025 ja yli kolme miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa. Esityksessä todetaan, että nuorten syrjäytymisen ehkäisyä toteutetaan hallitusohjelman mukaisesti ilman lisärahoitusta. Kuntatalouden vaikeassa tilanteessa katse kääntyy lisärahoitusta hakiessa hankemuotoiseen toimintaan ja yksityisten toimijoiden hyvän tahdon varaan. Tämä ei ole suomalaisen hyvinvointivaltion pitkäaikaisen toimintaperiaatteen mukaista.

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan rahoitus on vähentynyt verrattuna vuoteen 2023. Ministeri Bergqvistin vastauksessa kansanedustaja Marko Kilven kirjalliseen kysymykseen KK 15/2024 vp todetaan, että vuoteen 2019 verrattuna rahoitustaso on etsivässä nuorisotyössä 350 000 euroa pienempi ja työpajatoiminnassa 300 000 euroa pienempi. Yleisen kustannustason jatkuvan nousun vuoksi tämä johtaa suoraan nuoria kohtaavien ammattilaisten määrän pienentymiseen ja sitä kautta tavoitettavien nuorten vähenemiseen. Into arvioi, että yhteensä ilman tarpeisiinsa vastaavaa palvelua jää rahoituksen heikkenemisen vuoksi tuhansia nuoria ympäri Suomen. Alla olevista taulukoista voi nähdä valtionavustusten kehityksen viime vuosina.

Into painottaa, että jatkuvan rahoituksen heikkenemisen myötä hallitusohjelman mukaista nuorten syrjäytymisen toteuttamista ei pystytä toteuttamaan. Into katsoo, että etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan rahoituksen heikkeneminen on nuorisotyön rahoituksen suurin kipupiste. Hallitusohjelman mukaisesti nuorisotyön rahoituksen olisi tullut turvata nuorten syrjäytymistä ehkäisevät ja haavoittuvimmassa asemassa oleville nuorille suunnatut palvelut – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta. Leikkaaminen ei ole panostamista.

Into korostaa, että etsivään nuorisotyön ja työpajatoiminnan rahoituksen heikkeneminen kuitenkin nimenomaan heikentää nuorten hyvinvointia, lisää syrjäytymistä ja heikentää heidän osallisuuttaan. Tämä koskee nuoriin kohdistuvia leikkauksia laajemminkin. Valtionavustusleikkaukset on tehtävä harkitusti ja eri palvelujen yhteiskunnallisen tarpeen perusteella. Nuoriin on jo kohdistunut merkittäviä

leikkauksia ja Petteri Orpon hallituskauden aikana tehdyt leikkaukset ovat kasanneet lisätaakkaa heidän kannettavakseen. Esitykseen annettu arvio nuorisotyöttömyyden kehityksestä on ilmeisen vanhentunut. Nuorten pitkäaikaistyöttömyys on kymmenkertaistunut vuodesta 2007 ja nuorisotyöttömyyden trendi on yli 20 prosenttia. Tilanne on huomattavasti huonompi kuin 2010-luvun alussa, jolloin lanseerattiin nuorisotakuu, sillä nuorten työttömyys koettiin tärkeäksi ongelmaksi. **On ilmeistä, että nyt harjoitettu politiikka ei tosiasiallisesti pidä asiaa ongelmana.**

Talousarvioesityksessä nuorten työpajatoimintaan, etsivään nuorisotyöhön sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön esitetään momentilta 29.91.51 yhteensä 30 000 000 euroa. Nuorten työpajatoimintaan esitetään 14 000 000 euroa, etsivään nuorisotyöhön 13 000 000 euroa ja koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön 4 000 000 euroa. **Into korostaa, että koulu- ja oppilaitosnuorisotyön resurssointi ja vakiinnuttaminen hankerahoituksesta budjettipohjaiseksi on tärkeää, mutta sitä ei ole syytä yhdistää nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön rahoitusmomentille.** Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö vahvistaa yhteisöllisyyttä, tarjoaa yksilöllistä ja ryhmämuotoista tukea sekä ehkäisee kiusaamista.

Into peräänkuuluttaa, että nuorisoalan leikkaukset on yleisesti peruttava. Jo tehdyt leikkaukset ja jatkuva rahoituksen heikkeneminen heikentävät lasten ja nuorten hyväksi tehtävän kolmannen sektorin työn rahoitusta ja nuorisotyön kehittymistä nykyisen tiedon valossa erittäin huomattavasti. **Valittu malli on näivettymisen tie.** Tämä taistelee hallitusohjelmaan kirjattuja lasten ja nuorten hyvinvointiin asetettuja tavoitteita vastaan ja on järjenvastaista – leikkaukset tulevat nimenomaan heikentämään lasten ja nuorten hyvinvointia ja lisäämään syrjäytymisen riskejä.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö kohdentuu heikoimmassa asemassa oleviin nuoriin ja se on tutkimusten perusteella vaikuttava keino vähentää nuorten syrjäytymistä (Vauhkonen & Hoikkala 2020)**.** Etsivässä nuorisotyössä vahvistetaan nuoren elämänhallintaa sekä taitoja, joilla kiinnittyä palveluihin ja jatkopoluille**.** Etsivä nuorisotyö tarjoaa yksilöllistä tukea koulutuksen, työn ja palveluiden ulkopuolella oleville nuorille, tavoittaen nuoret niin heidän luokseen jalkautuen kuin myös monia digitaalisia kanavia pitkin.

Etsivää nuorisotyötä tehdään kaikissa manner-Suomen kunnissa noin viittä pientä kuntaa lukuun ottamatta, joten se on varsin hyvin saavutettava lähipalvelu nuorille. Vuonna 2024 etsivä nuorisotyö tuki yhteensä 20 659 nuorta (+451 vuoteen 2023), ja etsivinä nuorisotyöntekijöinä työskenteli noin 560 henkilöä. Vuoden 2025 aikana etsivien määrä on alustavien tietojen mukaan vähentynyt hieman kuntien ja järjestöjen talousvaikeuksien takia, mutta suurilta muutoksilta on toistaiseksi vältytty. Kun reuna- ja syrjäalueiden palvelutarjonta on viime vuosina heikentynyt huomattavasti mm. hyvinvointialueuudistuksen jäljiltä, etsivän nuorisotyön merkitys tuen tarjoajana on siellä korostunut entisestään.

Mikäli vuonna 2026 opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää hallituksen talousarvioesityksen mukaisesti etsivään nuorisotyöhön valtionavustusta 13 miljoonaa euroa, jonka lisäksi voidaan käyttää OKM:n aikaisemmilta vuosilta varaamaa 1,2 miljoonaa, ei tiedossa ole huomattavaa äkillistä muutosta aiempaan – mutta **suunta on etsivän nuorisotyön kentän näkökulmasta epätoivottava ja työn järjestäminen sekä sen laadukas, alueellisesti yhdenvertainen toteutus vaikeutumassa**. Into näkökulmasta 18 miljoonan euron valtionavustus mahdollistaisi työn aseman vakauttamisen.

Valtionavustus näyttää jäätyneen ja pysyvän varsin niukkana aikana, jolloin kysyntä nuorten kynnyksettömälle kohtaamiselle ja rinnalla kulkemiselle kasvaa jatkuvasti. Etsivien nuorisotyöntekijöiden mukaan nuorten tilanteet ovat yhä vaikeutumaan päin: kohderyhmä, eli esimerkiksi yli vuoden työttömänä olleiden nuorten aikuisten määrä, kasvaa tilastollisesti katsottuna hurjaa vauhtia; monia kohderyhmän nuorille periaatteessa olennaisia sosiaali- ja terveyspalveluja on karsittu, rajattu tai

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki

into@intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

ETSIVÄ NUORISOTYÖ JA TYÖPAJATOIMINTA RY

toimintamalleja muutettu niin, että heikoilla olevien nuorten on näistä yhä vaikeampi hyötyä; toimeentulotukeen kaavaillut kiristykset tulevat osumaan kivuliaasti ja herättämään paljon kysymyksiä sekä ohjaustarvetta etenkin ns. neet-tilanteessa eli koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten parissa; ja oppivelvollisuuden laajennuttua koulutuksen järjestäjien, etenkin ammattioppilaitosten, lisääntynyt huomio oppivelvollisuusikäisiin näkyy täysi-ikäistyneiden mutta opintojensa kanssa painivien nuorten tilanteiden jäämisenä vähemmälle huomiolle.

Inflaation, palkkatason ja muiden välttämättömien kulujen nousun myötä etsivän nuorisotyön **rahoitus on tätä nykyä käytännössä paljon riippuvaisempaa kuntataloudesta,** eli kuntien omasta rahoituksesta ja verotuloista. Esimerkiksi siinä missä vuonna 2019 silloinen valtionavustus, reilut 13 miljoonaa euroa, kattoi etsivien nuorisotyöntekijöiden palkkakuluista valtakunnallisesti vielä noin 77 %, vuonna 2024 valtionavustus kattoi palkoista enää 61 %. Tämän päälle tulevat luonnollisesti vielä etsivän nuorisotyön toimintamenot (mm. työntekijöiden tilat, välineet ja materiaalit, matkakulut, koulutukset, työnohjaus), jotka kaikki kunta rahoittaa omarahoitusosuudestaan.

Kuntatalouden tilanteet ja näkymät ovat kiristymässä huomattavasti aiemmasta ja nyt varsin riippuvaisia työllisyyskehityksestä, joka ei näytä hyvältä. Tämä tietää yt-neuvottelukierteitä kuntiin. Tähän asti valtionavustus on monin paikoin suojellut etsivää nuorisotyötä kuntien leikkauksilta, sillä kyseessä on ollut kunnan kannalta suhteellisen edullisesta järjestelystä – valtionavustuksen suhteellisen painoarvon vähentyessä näin ei kuitenkaan entisessä mitassa enää ole. On jo nähtävissä merkkejä siitä, että kun kunnissa on aiempien vuosien yt-kierroksilla karsittu muilta aloilta mutta ei niinkään etsiviä nuorisotyöntekijöitä, uusissa yt-aalloissa aiempaa useammin myös etsivien nuorisotyöntekijöiden määrät ja vakanssit asettuvat vakavasti vaakalaudalle. Osassa pieniä kuntia pohditaan, järjestäänkö kunnassa etsivää nuorisotyötä jatkossa lainkaan. Joillekin saattaa löytyy ratkaisuja tiiviimmästä kuntayhteistyöstä etsivän nuorisotyön järjestämisessä, mutta kaikkialla maantiede tai muut tekijät eivät sitä mahdollista.

Huoli palveluaukkojen syntymisestä on merkittävä. Etsivän nuorisotyön valtakunnallisen viestin ydin on, ettei kenenkään nuoren tarvitse jäädä yksin kysymystensä ja huoliensa kanssa. 2020-luvulla tämä lupaus nuorten alueellisesta yhdenvertaisuudesta on toteutunut käytännössä koko valtakunnan kattavalla tavalla, mutta epävarmuus tulevasta kasvaa jatkuvasti. Onko jatkossa vain tietynlaisten kuntien nuorilla aikuisilla mahdollisuus saada luottamukselliselta rinnalla kulkijalta kynnyksettä tukea ja ohjausta, kun esimerkiksi opiskelut keskeytyvät – ja paikoin nuoret jäävät vaille tätä nuorisotyöllistä kontaktia? Tästä seuraisi huomattavia ongelmia myös puolustusvoimien, siviilipalveluskeskuksen ja kuntien yhteistyölle perustuvalle Aikalisä-toiminnalle: ellei kunnassa ole etsivää, kuka kohtaa ja tarjoaa nuorille apua kutsunnoissa sekä vastaanottaa ilmoituksia palveluksensa keskeyttävistä nuorista?

Lisäksi kuntarahoituksen roolin korostuminen valtionavustuksen kustannuksella haastaa työmuodon perustehtävän sujuvaa toteuttamista. Kun kunta itse merkittävissä määrin rahoittaa toimintaa, jota valtio eli OKM ja aluehallintovirasto (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) lain ja rahoitusehtojen muodossa paljolti normittaa, ohjaa, seuraten asiaankuuluvalla tavalla myös työn tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä tuloksellisuutta, on tästä odotettavissa lisääntyvässä määrin paineita ja ristivetoa. On merkkejä siitä, että joissakin kunnissa kunnan päättäjät haluaisivat yhä painokkaammin ja paikallisen harkinnan pohjalta määritellä ja muovailla etsivää nuorisotyötä tekevien tehtävänkuvia, minkä Intossa näemme mahdollisesti vahingolliseksi.

Usein näissä tilanteissa käytännössä **vaakalaudalla on kaikista vaikeimmissa asemissa olevien nuorten kanssa tehtävä työ**, heidän tavoittamisensa ja pitkäjänteinen sosiaalinen vahvistaminen aidosti nuorilähtöisin tavoin ja rajaamatta kokonaisvaltaisen ohjaussuhteen kestoa tai päämääriä

ennalta. Etsivä nuorisotyö ei yleensä tuota suuria lukuja kohdattujen ja nopealla syklillä eteenpäin ohjattujen nuorten suhteen – toisin kuin esimerkiksi oppilaitosten opiskelijoiden tai nuorisotalolla tai Ohjaamossa jo valmiiksi käyvien nuorten ohjaaminen. Työ jälkimmäisillä kentillä saattaa suurempien lukumäärien valossa näyttää kuntapäättäjien silmiin "tehokkaammalta" työltä. Etsivän nuorisotyön käänteentekevät merkitykset yksilöjen elämänkulkuun on vaikeampi saada esiin päiväkohtaisten tilastojen kautta.

Yhteiskunnallisen ilmapiirin kiristyessä kuntapäättäjät toivovat etsivältä nuorisotyöltä tätä nykyä yhä useammin myös järjestyksenpitoon liittyvää jalkautuvaa tai partioimistyyppistä toimintaa kunnan julkisilla alueilla. Siihen laitettu resurssi olisi kuitenkin pois siitä työstä, mikä on työmuodon nuorisolain ja hengen mukainen tehtävä: opintojen, työn ja palvelujen ulkopuolelle pudonneiden ja putoamaisillaan olevien nuorten tavoittaminen, tukeminen ja ohjaaminen – siellä ja siten kuin se kyseessä olevien nuorten kanssa parhaiten käy päinsä ja heidän osallisuuttaan oikeasti vahvistaa. Jotta tälle työlle olisi kunnissa asianmukaiset ja nykyistä vakaammat edellytykset, Into katsoo, että etsivän nuorisotyön valtionavustusta tulisi nostaa 27 500 eurosta 35 000 euroon yhtä henkilötyövuotta kohden, minkä toteuttaminen vähentämättä etsivien nuorisotyöntekijöiden määrää nykyisestä edellyttäisi valtionavustukseen talousarviossa budjetoitavan määrärahan kasvattamista vähintään 18 miljoonaan euroon.

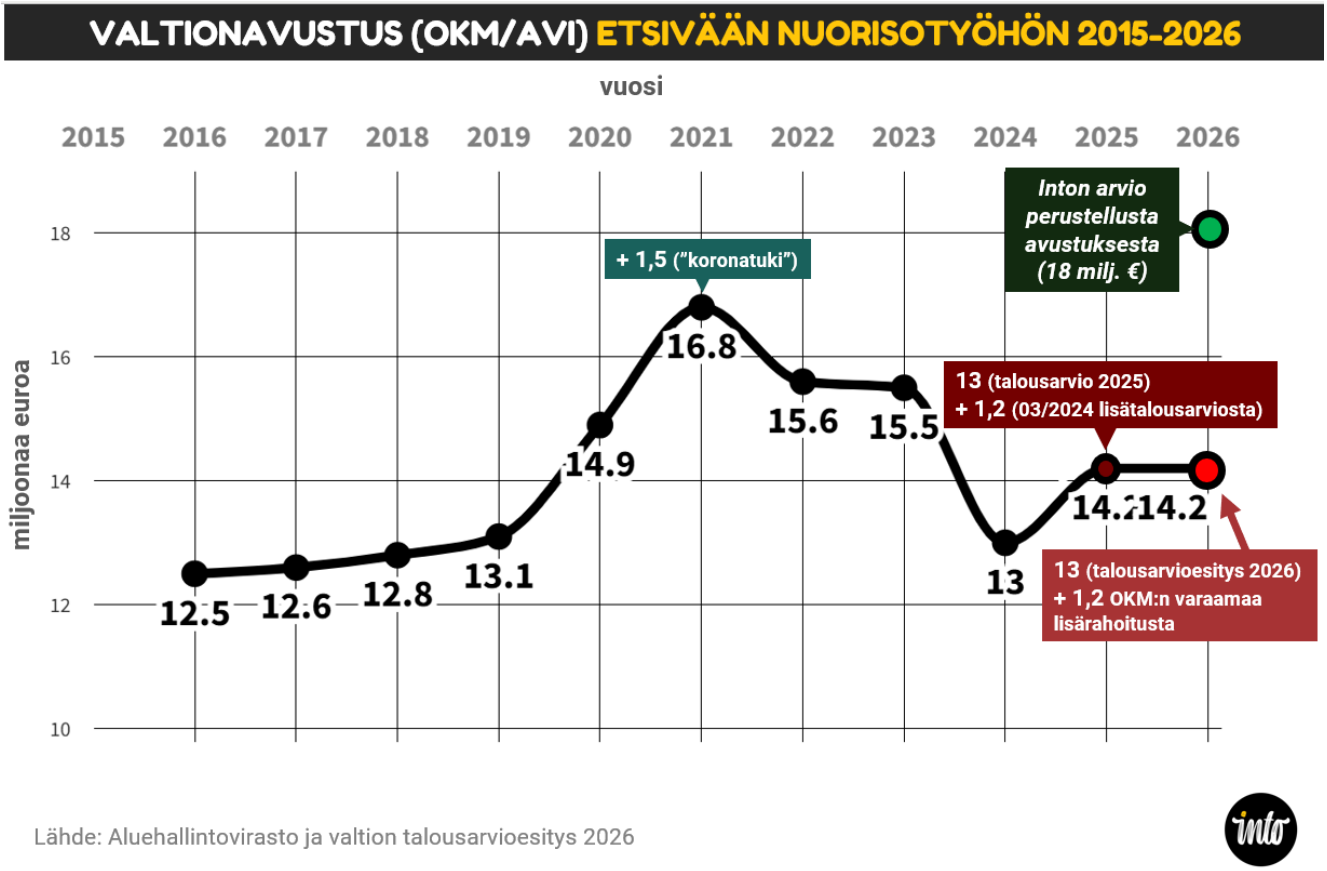

Lähde: Aluehallintovirasto ja valtion talousarvioesitys 2026

Nuorten työpajatoiminta

Työpajatoiminta vahvistaa valmennuksen ja merkityksellisen tekemisen avulla nuorten arjenhallintaa sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksia. Työpaja tarjoaa kokonaisvaltaista tukea omien vahvuuksien ja jatkopolun löytämiseen sekä koulutukseen ja työhön sijoittumiseen.

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki

into@intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

Into katsoo, että hallitusohjelman mukainen koko väestön koulutustason kasvattaminen edellyttää tukea tarvitsevien ja keskeyttämisvaarassa olevien opiskelijoiden nykyistä vahvempaa huomioimista. Työpajat toimivat vaihtoehtoisina oppimisympäristöinä ja tarjoavat yksilöllistä tukea ja työvaltaista oppimista. Niiden tarjoamia mahdollisuuksia tulee hyödyntää entistä laajemmin koulutuksen keskeyttämisen ehkäisyssä. **Työpajatoiminnan toimintaedellytysten heikentäminen ei kuitenkaan tue koulutustason noston tavoitetta, vaan heikentää työpajojen mahdollisuuksia tarjota tukea koulutuspolulla ja opintojen läpäisyssä**. Työpajatoiminnan opinnollistaminen ja työpajojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyö tarvitsee pitkäjänteiset ja kestävät resurssit.

On myös huomattava, että hallitusohjelmaan on kirjattu, että ”Hallitus mahdollistaa oppivelvollisuuden suorittamisen myös työpajatoiminnassa.”. Into pitää tätä kirjausta hyvänä. Se mahdollistaa oppivelvollisen nopean tuen ja ehkäisee katkoksia ja opintojen keskeytymistä. Työpajatoiminnan leikkaukset ovat kuitenkin ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa. Kirjausta on valmisteltava laajassa yhteistyössä ja työpajoille on turvattava tarkoituksenmukaiset resurssit. Tähän mennessä kirjauksen valmistelu on ollut opetus- ja kulttuuriministeriössä hajanaista ja heikkoa. Into arvioi, että hallitusohjelma ei tältä osin toteudu tätä menoa.

Vuonna 2024 nuorten työpajatoimintaan osallistui yhteensä 12 475 nuorta. Määrä on kasvanut viime vuodet tasaisesti. Työpajatoiminnassa vahvistetaan elämänhallintaa, kasvatetaan ja tunnistetaan osaamista sekä tuetaan koulutukseen ja työhön sijoittumista. **Työpajatoiminta on vaikuttavaa: neljä viidestä nuoresta sijoittuu työpajajakson jälkeen myönteisesti.** Työpajatoiminta on tuloksellinen keino edistää nuorten osallisuutta, kouluttautumista ja työllisyyttä. Työpaja löytyy nykyään noin 70 %:ssa Suomen kunnista. Kattavuus on heikentynyt pikkuhiljaa viime vuosina, mikä on ongelma, koska kyse on ennen muuta lähipalvelusta. Työpajatoiminta vastaa tarpeisiin: Sovari-mittarin mukaan jopa 94 % valmentautujista on kokenut sosiaalista vahvistumista palvelun aikana. Valmentautujat antavat työpajatoiminnalle kiitettävän arvion: 4,4 asteikolla 1–5. Tutkimuksen mukaan työpajatoiminta on tuloksellinen keino ehkäistä syrjäytymistä, ja erityisen tehokkaasti se tukee ammatillisen koulutuksen keskeyttäneitä ja koulutuksesta syrjään jäämässä olevia nuoria (Vauhkonen & Hoikkala 2020).

Valtionavustus on myös nuorten työpajatoiminnassa olennaisessa asemassa, vaikka myös kunnat rahoittavat merkittävästi toimintaa. **Monen työpajan kohdalla omarahoitusosuus on jo nyt noussut kriittisen korkeaksi.** Nuorten työpajatoiminnan valtionavustus vähenee tilanteessa, jossa asiakaskunnan haasteet ovat muuttuneet yhä mutkikkaammiksi ja yhteiskunnalliset rakenneuudistukset heikentävät työpajojen toimintaedellytyksiä. Jo nyt useita työpajatoimintoja on lakkauttanut palveluita tai jopa ajautunut konkurssiin. Tämä koskee erityisesti kolmannen sektorin paikallisia toimijoita ja hyvinvointialueiden ylläpitämiä pajoja. Toiminnan monirahoituskanavaisuutta ei ole huomioitu eri hallinnonalojen tekemien, samanaikaisten heikennystoimien yhteydessä, eli kyse ei ole yksinomaan nuorisoalan rahoituksesta. Eri ministeriöt antavat oman toimialansa rahoituksesta ja toiminnoista jatkuvasti muuttuvia ohjeistuksia, mikä vaarantaa pitkäjänteisen työn, tuen ja kehittymisen. Tilannetta on erityisesti vaikeuttanut työllisyysalueiden käynnistyminen.

Työpajatoimintaan ovat viime vuosina merkittävästi vaikuttaneet yhteiskunnan rakennemuutokset, kuten oppivelvollisuuslain laajentaminen, hyvinvointialueiden muodostaminen sekä työvoimapalveluiden siirtyminen työllisyysalueiden järjestämisvastuulle. Nämä muutokset edellyttävät työpajakentän osittaista uudelleenorganisointia. Jotta työpajatoimintaa voidaan kehittää laadukkaasti ja nuorten tarpeisiin myös jatkossa vastaavaksi nyky-yhteiskunnan rakenteissa, tarvitaan toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi lisärahoitusta leikkausten sijaan.

On huomattava, että useissa rakenteellisissa uudistuksissa ja toteutetuissa linjauksissa on kavennettu työpajojen mahdollisuuksia tarjota palveluita nuorille. Tämä on johtanut siihen, että kasvaneesta nuorisotyöttömyydestä huolimatta nuoret eivät paikoin ohjaudu työpajoille eikä niiden potentiaalia nuorten yksilöllisessä tukemisessa sekä koulutukseen ja työhön ohjaamisessa voida hyödyntää. Kyse on merkittävistä palveluvajeista etenkin arjenhallintaa vahvistavissa palveluissa. Nuorten

kestävä kiinnittyminen työmarkkinoille esimerkiksi työllistymissetelinkään turvin ei ole mahdollista, ellei nuoren elämänhallinta ole kunnossa. Korostamme, että nuorten (pitkäaikais)työttömyys on kasvanut osin siitä syystä, että on rajattu nuorten työllistymistä tukevia keinoja. Tämä koskee niin työkokeilun lyhentämistä, palkkatukimahdollisuuksien poistumista työpajoilta kuin kuntouttavan työtoiminnan puutteita. **Nuoret eivät pääse tarpeisiinsa vastaaviin palveluihin.** Tarvitaan vahvaa eri ministeriöiden välistä yhteistyötä, jotta työpajatoimintaa voidaan jatkossakin toteuttaa poikkihallinnollisesti ja asiakaslähtöisesti.

Työpajakentän huoli nuorten tilanteesta on suuri. Vaarana nähdään, että ilman tarpeisiin vastaavia palveluita nuorten haasteet mutkistuvat entisestään, pitkäaikaistyöttömyys kasvaa yhä rajummin ja työmarkkinoille kiinnittyminen vaikeutuu. Tutkitusti vaikuttavien nuorten tukemisen keinojen mahdollisuuksia ei tule vähentää, vaan vahvistaa.

Rakenneuudistusten vaikutuksia työpajatoimintaan ei ole vielä mahdollista arvioida kattavasti, sillä työpajatoiminnan ohjeistus, vastuunjako ja toimintamallit ovat edelleen monin paikoin epäselviä niin järjestäjien kuin päättäjienkin näkökulmasta. Rahoituksella mahdollistetaan myös monialaisen toiminnan vahvistamista, jotta työpajatoiminnasta voidaan kehittää selkeät sekä yhteiskunnan muodostuviin rakenteisiin toimivat palvelut.

Into arvioi, että työpajatoiminnan rahoituksen heikkenemisen vuoksi toimintaa joudutaan entisestään supistamaan ja henkilöstöä vähentämään. Nuorten valmennuspäivien voi ennustaa vähenevän kymmenillä tuhansilla, riippuen nuoren päivien määrästä ja jakson pituudesta. Keskimääräisesti he työskentelevät 2–3 pv/vko, vaikka toki suurin osa työkokeilussa olevista on työpajalla 5 pv/vko. **Arvioimme, että palvelun piiristä putoaa tuhansia nuoria.** Lisäksi arvioimme, että työpajatoiminnan taso on vaarassa laskea, työpajojen vetovoima heikentyä ja nuoria on vaikeampi saada mukaan, kun toimintamenoja pienentävä leikkaus kaventaa nuorten työpajojen mahdollisuutta tarjota monipuolista ja aikaansa seuraavaa toimintaa.

Suomi on edelleen laajasti asuttu maa – väestö ei keskity yksinomaan kasvukeskuksiin, vaan asutus ja palvelutarpeet ulottuvat koko maan alueelle (Tilastokeskus, Väestön alueellinen jakautuminen). Työpajatoiminnan rahoituksen tulee mahdollistaa palveluiden tarjoaminen tasapuolisesti koko Suomessa. Palveluiden ei tule olla asiakaskunta huomioiden kohtuuttoman kaukana, vaan niiden saavutettavuus on turvattava myös harvaan asutuilla alueilla. Rahoitusta tarvitaan lisäksi etätoiminnan kehittämiseen, jotta työpajojen valmennuspalveluita voidaan tarjota laadukkaasti myös niille nuorille, joiden osallistuminen paikan päällä ei ole mahdollista.

Tavoitteena on varmistaa tasavertaiset palvelut ja yhdenvertainen asema kaikille kohderyhmän asiakkaille, asuinpaikasta riippumatta.

Rahoituksen heikkenemisen seurauksena nuorten mahdollisuus pitkäkestoiseen, toiminnalliseen ja sosiaalisesti vahvistavaan kokonaisvaltaiseen palveluun heikkenee. Työpajalle ohjautuvat nuoret ovat pääsääntöisesti tavalla tai toisella syrjässä yhteiskunnasta ja tarvitsevat usein pitkäkestoista, kokonaisvaltaista työotetta tilanteensa selkeyttämiseen ja edistämiseen. Työpaja toimii rohkaistumisen ja vahvistumisen paikkana sekä voimavarojen esiintuojana, muiden palveluiden vahvistajana ja saattelijana sekä paikkaa ketterästi palvelujärjestelmän puutteita mm. eri palveluihin liittyvissä odotustilanteissa. Into esittää nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksen nostamista 18 miljoonaan euroon.

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki

into@intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

ETSIVÄ NUORISOTYÖ JA TYÖPAJATOIMINTA RY

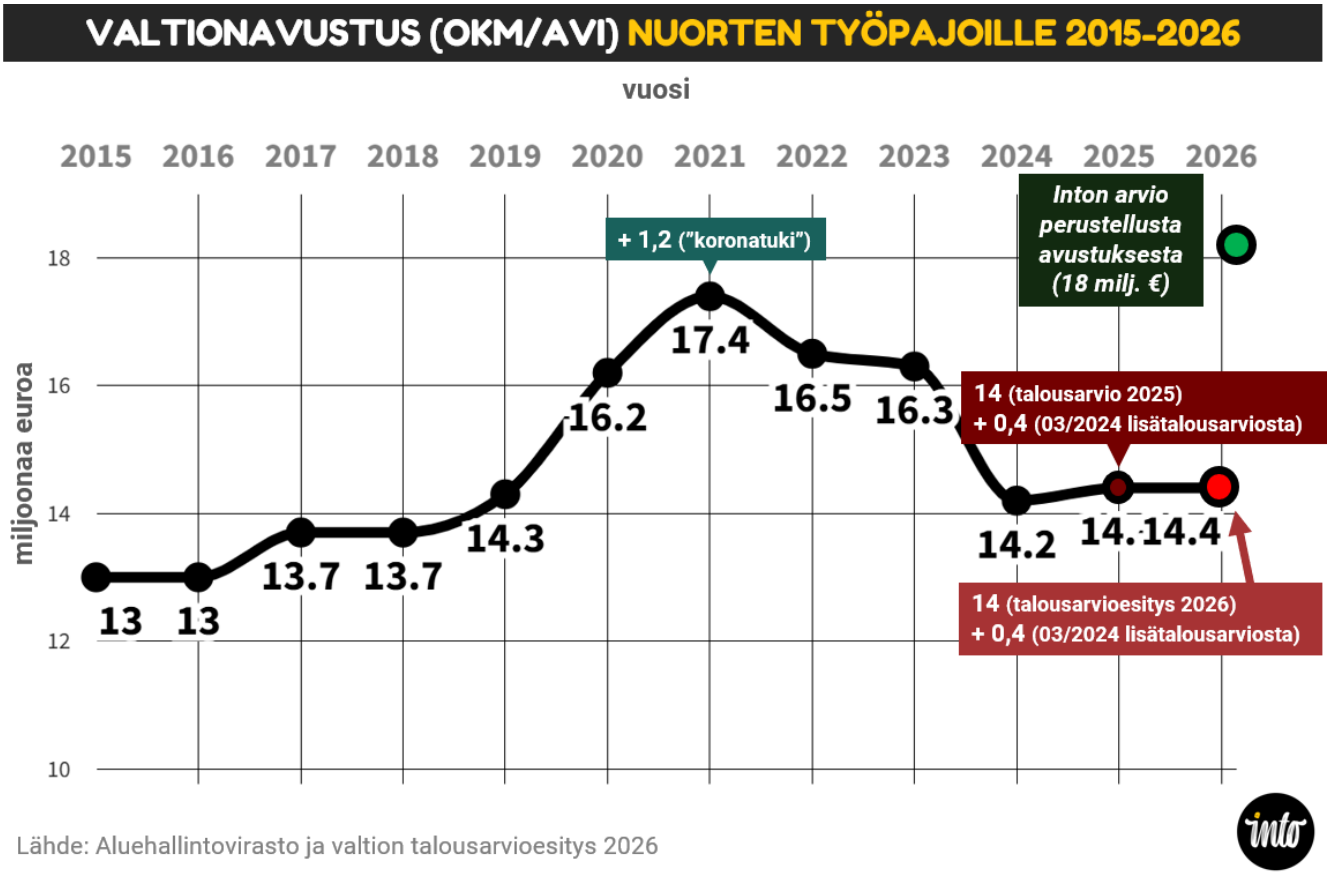

Lähde: Aluehallintovirasto ja valtion talousarvioesitys 2026

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki

into@intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi